

mala encyklopedia

ZWIERZĘTA DOMOWE

-
- kot
 - pies
 - królik
 - chomik
 - kawia domowa
i szynszyla
 - fretka
 - papugi
 - rybki akwariowe
 - żółw

Wydawnictwo Skrzat
Kraków

KOT, czyli ukochany indywidualista

Kot domowy, czyli udomowiony gatunek drapieżnego ssaka z rodziny kotowatych, to obecnie najpopularniejsze zwierzę domowe na świecie. Pochodzi prawdopodobnie od żbika, a pierwszym oswojonym mruczkiem był kot nubijski, który w starożytnym Egipcie strzegł spichlerzy i bibliotek przed gryzoniami. Kot towarzyszy człowiekowi już bardzo długo. Sądzone, że udomowiono go ok. 4000 lat p.n.e. w Nubii (północna Afryka), ale odkrycie na Cyprze znacznie starszego grobu mężczyzny z kotem dowodzi, że proces ten zaczął się już ok. 9500 lat temu! Od początku zwierzę to fascynowało ludzi. W starożytnym Egipcie oddawano mu boską cześć, bardzo szybko też stało się bohaterem mitów i baśni. Zwykle jest w nich postacią tajemniczą i niezależną.

W Europie koty pojawiły się dzięki kupcom fenickim. Najpierw trafiły na ich statkach z Bliskiego Wschodu do krajów nad Morzem Śródziemnym, a stamtąd rozeszły się po całym kontynencie.

żbik

egipski pierścionek z kotką

Kocur rasy savannah może ważyć do 23 kg!

Kot rdzawy z Indii waży do 1,5 kg.

Zwykle koty domowe ważą ok. 3-5 kg, ale większe rasy – np. maine coon – mogą osiągać nawet 12 kg. Wysokość kota w kłębie* to 30-50 cm, długość ciała: 45-80 cm, a samego ogona: 30-50 cm.

* To miara wysokości zwierzęcia. Liczy się ją od ziemi do kłębu, czyli najwyższego punktu łopatek.

Prawie wszystkie kotowate mogą chować pazury – nawet lwy i tygrysy. Wyjątkiem jest gepard.

Kot ma bardzo ostre pazury, potrafi je jednak chować. Drapiąc, ściera je i skraca, a także pozostawia swój zapach. W ten sposób oznacza teren.

Przodkowie kota polowali głównie nocą, dlatego odziedziczył on świetny węch (czterokrotnie lepszy od ludzkiego) oraz wrażliwe włosy czuciowe, czyli wibrysy. Mieszczą się one nad górną wargą zwierzęcia, nad oczami, na policzkach i na wewnętrznej stronie przednich łap.

Ten zwierzę ma bardzo dobry słuch i wzrok. Dzięki temu dobrze radzi sobie o zmroku.

O emocjach kota mówi jego ogon. Gdy jest ustawiony na wprost, kot jest spokojny, a gdy uniesiony pionowo do góry – chętny do zabawy. Machanie całym ogonem oznacza zdenerwowanie, a samą jego końcówką – zainteresowanie.

Światowy Dzień Kota przypada na 17 lutego.

Koty w środowisku naturalnym osiągają wiek ok. 8 lat, a te trzymane w domu – do 20 lat. W Księdze Rekordów Guinnessa odnotowano kotkę o imieniu Creme Puff, która żyła aż 38 lat i 3 dni!

rasa sfinks

rasa brytyjska

Na świecie żyje ok. 100 ras kota domowego! Istnieją wśród nich koty łyse (sfinks) lub pozbawione ogona (manx). Rasy kota dzielą się na 4 kategorie:

1. **egzotyczne i perskie;**
2. **półdługowłose** – m.in. koty birmańskie, maine coon, ragdoll, syberyjskie;
3. **krótkowłose** – m.in. koty brytyjskie, europejskie, manx, rosyjskie niebieskie;
4. **syjamskie i orientalne.**

Za rasowe uznaje się te koty, które otrzymają rodowód wystawiony przez organizację należącą do World Cat Congress. W naszym kraju miłośników i hodowców kotów zrzesza Polski Związek Felinologiczny.

rasa rosyjska

Dachowiec – to określenie przedstawicieli różnorodnego, szlachetnego grona kotów nierasowych. Mają one przeróżne kolory, wielkości, długość futra i charakter. Często nazywa się je kotami europejskimi, co jest błędem. **Kot europejski**, zwany też celtyckim, to osobna, niedawno wyodrębniona rasa. Europejczycy są najczęściej pręgowane i występują w wielu kolorach. Szybko się uczą i lubią się bawić, ale to prawdziwi indywidualiści, którzy przyjaźnią się z człowiekiem na własnych zasadach.

Kot syjamski – rasa o długiej historii, wywodząca się z Syjamu (Tajlandia). Pierwsze wzmianki o nich pochodzą już z XIV w. Były to koty osób zamożnych, żyły w pałacach i świątyniach. Do Europy trafiły w 1884 r., gdy król Syjamu подарował ich parę brytyjskiemu konsulowi. Są ciekawskie, śmiałe, głośne i wyjątkowo towarzyskie. Bardzo przywiązują się do właściciela, bywają o niego zazdrosne i chorują, gdy go stracą. Mają błękitne oczy, a ich sierść zmienia odcień – nie tylko z wiekiem, ale i temperaturą otoczenia – im jest chłodniej, tym futerko jest ciemniejsze.

Kot perski – ta stara rasa wywodzi się z dawnej Persji (Iran), a do Europy trafiła w XVII w. Persy wyróżniają się długą sierścią, spłaszczonym pyszczkiem oraz łagodnym usposobieniem. Wyjątkowo dostojne, najbardziej lubią spędzać czas na kanapie i w milczeniu – bo rzadko miauczą! Lubią samotność, ale chętnie zaakceptują towarzystwo i zabawy zarówno z dorosłymi, jak i z dziećmi.

Maine coon – jedna z najstarszych ras kotów w Ameryce Północnej, w Kanadzie uznany za rasę narodową. Nazywa się go wręcz miniaturą lwa – wyróżnia się wielkością (jego długość może przekraczać 1 m!), inteligencją, żywiołowością i... wręcz psim oddaniem. Według legend wywodzi się od: norweskich kotów leśnych, które przyplłynęły do Ameryki z wikingami; od rysi, bo jak one ma na uszach pędzelki; a nawet od szopa pracza. O jego pochodzeniu jednak niewiele wiadomo.

PIES, czyli oddany przyjaciel

Pies domowy to najstarszy udomowiony przez człowieka ssak drapieżny. Choć wiele współczesnych ras zupełnie go nie przypomina, pochodzi prawdopodobnie od wilka. Jego praprzodkami mogą być również kojoty i szakale.

Według naukowców wilki zaczęły się zbliżać do ludzkich osad i tak rozpoczął się proces ich oswajania. Działo się to ok. 12-17 tys. lat temu. Wiele odkryć świadczy o tym, że pierwsze psy towarzyszyły ludziom na terenie Europy, a także Izraela, Iranu, Japonii i Turcji. Najstarsze teksty, które mówią o „znajomości” ludzko-psiej, pochodzą z okresu kultury sumeryjskiej (Bliski Wschód). Początkowo zwierzęta te pomagały człowiekowi na polowaniach, później także w pilnowaniu domostw oraz pasących się stad. Z dzikich stworzeń przemieniły się w członków rodziny. Świadczą o tym archeologiczne odkrycia grobów, w których psy chowano obok ludzi.

Pierwsze udomowione psy przypominały husky syberyjskie, choć były od nich większe. Z czasem wygląd psa stał się mniej „wilczy”: jego pysk się skrócił, zęby zmniejszyły, a oczy się powiększyły i zaokrągliły. Żyją jednak jeszcze zwierzęta przypominające **psy pierwotne** – to dingo australijski oraz śpiewający pies z Nowej Gwinei.

stado wilków

Psy odczuwają radość i smutek podobnie jak ludzie. Ich mózg jest zbliżony do ludzkiego, jednak ośrodek węchu zajmuje u nich o 40% więcej miejsca niż w mózgu człowieka. Dzięki temu to zwierzę jest doskonałym tropicielem.

Ten zwierzak ma bardzo dobry słuch. Z tego powodu jednak zbyt mocne dźwięki mogą u niego wywoływać ból.

Psy się nie pocą, dlatego wystawiają język, żeby się ochłodzić.

Jego wzrok jest słabszy niż ludzki, ale dzięki węchowi i słuchowi dobrze radzi sobie po ciemku.

W odczuciu dotyku ważną rolę odgrywają u niego wibrysy. Nie wolno ich strzyc.

Psy żyją zwykle do 20 lat. Według Księgi Rekordów Guinnessa najstarszym psem na świecie był 29-letni Bluey z Australii.

Międzynarodowy Dzień Psa przypada na 26 sierpnia.

Ta egipska figurka psa liczy ponad 3300 lat!

Kynologia to nauka zajmująca się psami. Organizacją, która zrzesza hodowców psów na świecie, jest Międzynarodowa Federacja Kynologiczna. Należy do niej Związek Kynologiczny w Polsce.